

Sygn. akt XVII AmC 1357/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 listopada 2016 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: SSO Witold Rękosiewicz

Protokolant: sekretarz sądowy Magdalena Brzezińska

po rozpoznaniu w dniu 22 listopada 2016 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa S. B.

przeciwko M. A. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą (...) w B.

o uznanie postanowienia wzorca umowy za niedozwolone

I. oddała powództwo.

II. Zasądza od S. B. na rzecz M. A. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą (...) w B. kwotę 60 zł (sześćdziesiąt) tytułem kosztów zastępstwa procesowego i kwotę 120 zł (sto dwadzieścia) tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym.

SSO Witold Rękosiewicz.

Sygn. akt. XVII AmC 1357/16

UZASADNIENIE

Powód S. B. wniósł w dniu 9 września 2013 r. pozew przeciwko M. A. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą (...) M. A. w K. o uznanie za niedozwolone postanowienia wzorca umowy stosowanego w obrocie z konsumentami o treści: „Zwrot należności nastąpi w ciągu 14 dni roboczych drogą przelewu bankowego na wskazane przez klienta konto lub przekazem pocztowym na wskazany na zamówieniu adres pomniejszony o koszty wysyłki. Zwrotowi podlega równowartość ceny towaru, bez kosztu odesłania towaru przez klienta”. W ocenie powoda kwestionowane postanowienie, zawarte w jednostronnie ustalonym przez pozwaną wzorcu umownym narusza wprost art. 385¹ § 1 k.c.

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 360 zł.

Zdaniem pozwanej wskazana przez powoda treść postanowienia Regulaminu nie stanowi klauzuli abuzywnej i nie narusza przepisu art. 385¹ § 1 k.c

Pozwana podniosła, że nigdy nie zawarła żadnej umowy z powodem a ponadto w dacie składania pozwu powód nie miał już takiej możliwości albowiem pozwana zawiesiła działalność gospodarczą w dniu 1 lipca 2013 r. i z tym dniem strona internetowa sklepu była już nieaktywna zatem ani w dacie wytoczenia powództwa ani obecnie powód oraz ewentualnie inni zainteresowani nie mieli i nie mają możliwości zawarcia umowy z pozwaną na warunkach

określonych w regulaminie o treści załączonej do pozwu. Pozwana wskazała, że zaniechała stosowania wskazanego wzorca umowy ponad sześć miesięcy wcześniej. Nie przedstawiła jednak żadnych dowodów na tę okoliczność.

Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwana M. A. prowadziła za pośrednictwem sklepu internetowego działającego pod adresem www.uniquecosmetics.pl działalność gospodarczą pod nazwą (...) M. A.. W dniu 1 lipca 2013 r. pozwana zawiesiła prowadzenie działalności gospodarczej.

W okresie prowadzenia przez pozwaną działalności gospodarczej na stronie internetowej sklepu zamieszczony był regulamin sklepu zawierający wskazane w pozwie postanowienie (wydruk ze strony internetowej (...)). Od daty zawieszenia przez pozwaną działalności gospodarczej do dnia wniesienia pozwu nie minęło sześć miesięcy.

Stan faktyczny analizowanej sprawy został ustalony przez Sąd na podstawie informacji oraz dokumentów znajdujących się w aktach sprawy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Z treści kwestionowanego w sprawie postanowienia wzorca umownego wynika, że w przypadku złożenia przez konsumenta oświadczenia o odstąpieniu od umowy pozwany przedsiębiorca zwróci konsumentowi kwotę stanowiącą równowartość ceny towaru. Na podstawie kwestionowanego postanowienia przedsiębiorca ogranicza swoje świadczenie na rzecz konsumenta do wysokości ceny towaru i zwalnia się z obowiązku zwrotu konsumentowi poniesionych przez niego uprzednio kosztów doręczenia zamówionego produktu.

W wyroku z dnia 30 listopada 2015 r. sygn. akt VI A Ca 1750/ 14 Sąd Apelacyjny w Warszawie wskazał, iż zgodnie z ustaloną w art. 316 k.p.c. zasadą aktualności wyroku przy orzekaniu w sprawie sąd uwzględnia stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy. Zasada ta odnosi się zarówno do faktycznej jak i prawnej podstawy powództwa. (por. wyrok SN z 7 marca 1997 r., II CKN 70/96). Z powyższego wynika, iż stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy może różnić się od stanu w chwili wytoczenia powództwa (wyrok SN z 15 lutego 2013 r., I CSK 314/12).

W świetle powyższego, przy wydawaniu wyroku w nin. sprawie Sąd Okręgowy, z urzędu obowiązany był do uwzględnienia aktualnego w dacie orzekania stanu prawnego, który uległ zmianie w stosunku do stan prawnego, stanowiącego podstawę do wniesienia powództwa.

Obowiązująca w dniu wniesienia pozwu ustawa z dnia 2 marca 2000 r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny utraciła moc wraz z wejściem w życie z dniem 25 grudnia 2014 r. ustawy z dnia 30 maja 2014 r. ustawy o prawach konsumenta (Dz. U. z 2014 r. poz. 827).

Z art. 1 ustawy o prawach konsumenta (dalej również uopk) wynika, iż do jej zakresu przedmiotowego należy regulacja praw przysługujących konsumentowi w związku z zawarciem z przedsiębiorcą umowy na odległość lub poza lokalem przedsiębiorstwa. Zasady wzajemnego rozliczania się stron w przypadku odstąpienia od zawartych w ten sposób umów uregulowane zostały m.in. w art. 32 i 34 ustawy o prawach konsumenta. Zgodnie z art. 32 ust. 1 uopk, po otrzymaniu oświadczenia konsumenta o odstąpieniu od umowy przedsiębiorca ma obowiązek do niezwłocznego, nie później niż w terminie 14 dni od otrzymania tego oświadczenia, zwrotu konsumentowi wszystkich dokonanych przez niego płatności, w tym również kosztów dostawy towaru. Innymi słowy w przypadku otrzymania oświadczenia konsumenta o odstąpieniu od umowy przedsiębiorca ma obowiązek zwrócić konsumentowi wszystkie dokonane przez niego płatności, w tym koszty dostarczenia rzeczy kupującemu. W art.7 uopk ustawodawca ustalił, iż konsument nie może zrzec się praw przyznanych mu w ustawie. Ponadto mniej korzystne dla konsumenta od ustaleń ustawowych postanowienia umów są nieważne, a w ich miejsce mają zastosowanie przepisy ustawy.

Prowadzonej w sposób abstrakcyjny kontroli w świetle art. 385¹ k.c. mogą być poddane tylko takie postanowienia wzorca umownego, które są zgodne z przepisami obowiązującego prawa. Jeżeli postanowienia te spełniają przesłanki

określone w art. 385¹ k.c., uznaje się je za niedozwolone i zakazuje ich wykorzystywania. Powodem do uznania postanowienia wzorca umowy za niedozwolone nie jest jego niezgodność z prawem lecz fakt, iż w niesprawiedliwy sposób kształtuje ono prawa i obowiązki konsumenta w ramach zawartej z przedsiębiorcą umowy.

W uchwale z dnia 13 stycznia 2011 r., III CZP 119/10 Sąd Najwyższy wskazał, że postanowienie wzorca umowy, które jest sprzeczne z bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa nie może być uznane za niedozwolone postanowienie wzorca umownego w rozumieniu art. 385¹ §1 k.c. Oznacza to, że postanowienie wzorca umownego sprzeczne z ustawą jest nieważne, a art. 385¹ §1 k.c. nie może być traktowany jako przepis, który przewiduje inny skutek w rozumieniu art. 58 §1 k.c. w szczególności taki, iż w miejsce nieważnych postanowień czynności prawnych wchodzi odpowiednie przepisy ustawy. Odmienna interpretacja znaczyłaby, że w przypadku abstrakcyjnej kontroli postanowień wzorca umownego postanowienie sprzeczne z ustawą mogłoby być jedynie uznane za niedozwolone. Natomiast w razie zamieszczenia takiego postanowienia w konkretnej umowie byłoby ono nieważne na podstawie art. 58 § 1 i 3 k.c. (por. wyrok SN z 12 września 2014 r. I CSK 624/13).

Z powyższego wynika, że postanowienie wzorca umownego, które jest sprzeczne z bezwzględnie obowiązującym przepisem ustawy, czy też wprost traktowane przez ustawę jako nieważne, z uwagi na regulację art. 7 ustawy o prawach konsumenta, nie może być jednocześnie uznane za niedozwolone postanowienie umowne.

Wobec tego, iż w świetle art. 32 ust.1 obowiązującej od 25 grudnia 2014 r. ustawy o prawach konsumenta zakwestionowane w pozwie postanowienie wzorca umownego, w brzmieniu: „Zwrot należności nastąpi w ciągu 14 dni roboczych drogą przelewu bankowego na wskazane przez klienta konto lub przekazem pocztowym na wskazany na zamówieniu adres pomniejszony o koszty wysyłki. Zwrotowi podlega równowartość ceny towaru, bez kosztu odesłania towaru przez klienta” jako częściowo sprzeczne z bezwzględnie obowiązującym prawem, należy traktować jako nieważne. Z uwagi na przedstawione powyżej stanowisko Sądu Najwyższego stwierdzić należało, że kwestionowane postanowienie wzorca umowy, które zostało uznane za nieważne nie może być uznane za niedozwolone w świetle art. 385¹ § 1 k.c.

W odniesieniu do części kwestionowanego postanowienia, dotyczącej ponoszenia przez konsumenta kosztów odesłania towaru po odstąpieniu przez niego od umowy wskazać należało, iż w przypadku umów zawieranych na odległość, zgodnie z przepisem art. 34 ust. 2 uopk konsument ponosi tylko bezpośrednie koszty zwrotu rzeczy, chyba że przedsiębiorca zgodził się je ponieść lub nie poinformował konsumenta o konieczności poniesienia tych kosztów. W związku z tym, zdaniem Sądu, w tym zakresie kwestionowane w pozwie postanowienie nie określa obowiązków konsumenta w sposób mniej korzystny od regulacji ustawowej. Brak więc podstaw do uznania kwestionowanej klauzuli w tej części za niedozwoloną.

Zdaniem Sądu analiza kwestionowanego postanowienia wzorca umownego prowadzona na gruncie przepisów poprzednio obowiązującej ustawy, dałaby identyczny wynik. Zgodnie bowiem z przepisem art. 7 ust. 3 ustawy o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny w przypadku odstąpienia od umowy to co strony świadczyły, ulegało co do zasady niezwłocznie zwrotowi w stanie niezmienionym, chyba że zmiana była konieczna w granicach zwykłego zarządu. Również i w tym przypadku na przedsiębiorcy ciążyłby obowiązek zwrotu ceny i kosztów dostarczenia towaru konsumentowi, a postanowienia uznane za sprzeczne z obowiązującymi przepisami, jako nieważne nie mogłyby być uznane za niedozwolone.

Mając na uwadze przedstawione okoliczności Sąd Okręgowy oddalił powództwo uznając, iż żądanie powoda, choć z innej niż wskazana przez pozwanego przyczyny, nie zasługuje jednak na uwzględnienie.

O zwrocie kosztów zastępstwa procesowego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 14 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia

przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 490; zm. Dz. U. z 2015 r. poz. 617) stosownie do wyniku sporu.

SSO Witold Rękosiewicz.